

»RODIL(A) SE JE V ...«: BIOGRAFSKI KOMPLEKS SLOVENSKE LITERARNE ZGODOVINE

Članek poskusi razjasniti, zakaj je biografski okvir na področju slovenske literarne vede relativno pomembnejši kot v drugih vedah. Avtor predlaga nekaj možnih razlag dejstva, zakaj so podatki o rojstvu in smrti pisateljev v literarni zgodovini tako poudarjeni. Ta praksa je lahko pokazatelj (1) prekrivanja akademske literarne vede in kritike, (2) konservativnega pogleda slovenske akademske literarne zgodovine, kot jo tipologizira Hayden White (1973), (3) močne ter pogosto tudi produktivne pozitivistične težnje v slovenski literarni vedi. (4) Prav tako lahko domnevamo, da je ta navada odražala povečan občutek in pričakovanja zgodovinskih sprememb, posebno od leta 1980 dalje. (5) Najbolj spekulativna razlaga je, da je nekdanja praksa na splošno pripisovala starostnim razlikam večji pomen, kar se je odražalo tudi v pisanju o literaturi kot narodnokonstitutivni dejavnosti.

Ključne besede: slovenska literarna zgodovina, sodobno slovensko leposlovje, biografski dostop, mreža – internet

Rodil se je v/Rodila se je v (ali *rojen v/rojena v*) – tako se začenja 14 zaporednih gesel v poglavju *Sodobna književnost: pisci in dela: lirika* knjige Janka Kosa *Pregled slovenskega slovstva* (1980). Ducat gesel o pisateljih se začenja enako; izjema so le gesla o Mišku Kranjcu, Cirilu Kosmaču in Edvardu Kocbeku. V nadaljnjih kronološko urejenih poglavjih Kosovega dela, ki se začne z razsvetljenstvom, se temu pravilu izneveri le malo izjem. Vendar pravila, naj se zapis o avtorju prične z rojstnimi podatki, ni vpeljal Janko Kos. V uvodih v prevode iz angleščine, ki jih izdaja založba Beletrina, so takoj za imeni avtorjev v oklepaju navedene letnice, in to brez pojasnila, da gre za letnico rojstva oziroma smrti. Prav presenetljivo je, kako trdna je ta konvencija v slovenski literarni

zgodovini. Na primer na forumu SloLit so maja 2009 povpraševali po letnicah rojstva štirinajstih manj pomembnih pisateljev 20. stoletja. Pozanimal sem se za ozadje tega povpraševanja in slovenski kolega mi je razložil, da bodo tako prišli do povprečne starosti avtorjev ter preučili kritiške odzive na njihova dela, urejene po desetletjih. Take informacije vedno pogosteje najdemo na internetu. Slovenski znanstveniki in institucije so začeli postavljati svoje vire na internet sorazmerno zgodaj. Glede na stroške papirnega založništva na relativno majhnem slovenskem trgu je res priročno, da so informacije o slovenski književnosti in vsem drugem v zvezi s Slovenijo na internetu.

Velik del študij o slovenski književnosti je že dostopen na slovenski *Wikipediji*, za kar so zaslužni zavzeti ljubitelji in študentje v okviru mentorsko vodenih seminarskih projektov. Tu se nahaja obširen seznam slovenskih pesnikov, katerih gesla še niso povsem kompletirana, in med njimi najdemo tudi nekaj rojstnih datumov omenjenih »manj pomembnih« pisateljev 20. stoletja.

Kot primer pogledjmo, kako očitno sta desno ob geslu ene od pisateljic, Zdenke Žebre, podana leto in kraj njenega rojstva (**Slika 1**).

Zdenka Žebre Iz Wikipedije, proste enciklopedije	
 Članek ima pomanjkljiv slog. Pri urejanju upoštevajte pravila slogovnega priročnika.	
Zdenka Žebre, slovenska pisateljica in ljubiteljica Afrike, * 15. november 1920, Ljubljana.	
Vsebina [skrij] 1 Življenje 2 Delo	Zdenka Žebre Rojstvo: 15. november 1920 Ljubljana Poznan/a po: pisateljica

Slika 1: Geslo Zdenke Žebre¹

Do tega in do podobnih gesel lahko dostopamo preko seznama seznamov *Seznam Slovencev* v Wikipedijini kategoriji *Seznami osebnosti po narodnosti/Slovenci*.² Seznam obsega 160 strokovnih kategorij. Če pobrsamo po poklicih, ki niso povezani s slovensko književnostjo, takoj postane jasno, da so na primer pri slovenskih arhitektih, kiparjih, košarkarjih, oboistih, rap glasbenikih, skladateljih in slikarjih rojstne letnice del posameznega gesla, vendar niso navedene na začetnih straneh ali na straneh s seznamami. V nekaj primerih (npr. rap glasbeniki, piloti) letnic rojstva sploh ni. Kaže, da so letnice rojstva in smrti na izpostavljenem mestu značilne le za gesla pisateljev.

¹ Iz *Wikipedije, proste enciklopedije*. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Zdenka_Žebre>. (Dostop 11. 1. 2011.)

² Iz *Wikipedije, proste enciklopedije*. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Kategorija:Seznami_Slovencev>. (Dostop 11. 1. 2011.)

Zanimiva značilnost *Seznama Slovencev* so povezave na letnicah. Na primer leto rojstva 1906 (**Slika 2**) ima povezavo na seznam rojstev pomembnih osebnosti in na dogodke, ki so se tega leta zgodili. Tako lahko neko osebo nemudoma povežemo z osebami iz drugih poklicev, rojenimi istega leta.

1906

Iz Wikipedije, proste enciklopedije

1906 (**MCMVI**) je bilo navadno leto, ki se je po gregorijanskem koledarju začelo na ponedeljek.

Vsebina [skrij]

- 1 Dogodki
- 2 Rojstva
- 3 Smrti
- 4 Nobelove nagrade

Dogodki

- 15. marec - ustanovitev podjetja Rolls-Royce Ltd.
- 7. april - izbruh Vezuva opustoši mesto Neapelj.
- 26. junij - v Le Mansu poteka prva avtomobilistična dirka za Veliko nagrado, Velika nagrada Francije.
- 12. julij - Alfred Dreyfus je oproščen obtožb in 21. julija ponovno sprejet v vojaško službo, s čemer se
- 16. avgust - katastrofalni potres v Valparaísu (Čile) povzroči okrog 20.000 žrtev.
- 1. oktober - Finska (takrat Veliko finsko vojvodstvo) kot prva država uvede univerzalno volilno pravico
- 3. november - SOS je sprejet kot univerzalni mednarodni znak za stisko.

Rojstva

- 3. januar - William Wilson Morgan, ameriški astronom († 1994)
- 11. januar - Albert Hofmann, švicarski kemik († 2008)
- 12. januar - Emmanuel Levinas, francoski filozof in talmudist († 1995)
- 4. februar - Clyde William Tombaugh, ameriški astronom († 1997)
- 4. februar - Dietrich Bonhoeffer, nemški protestantski pastor, teolog in borec proti nacizmu († 1945)
- 16. marec - Francisco Ayala, španski pisatelj († 2009)

Slika 2: Geslo za 1906 (prikazan le delni seznam rojstev)³

Standardni zgodovinski pregledi, kakršen je na primer *Od Pohlinove slovnice do samostojne države* (2006) Petra Vodopivca, ki, kot napoveduje že naslov, poudarja pomen ustvarjalnih piscev za slovensko zgodovino, rojstnih letnic avtorjev ne navajajo; na primer v poglavju *Od socialistične prosvete do nadzorovane kulturne pluralizacije* (422–440) so pisatelji in drugi intelektualci navedeni brez letnic. Vodopivec zabeleži le datume izdaje pomembnih del, odrskih uprizoritev in prodaje. Tudi letnice rojstva političnih voditeljev niso podane. *The land between* (2008), zgodovina Slovenije v angleščini Ota Lutharja, prav tako izpušča letnice pisateljev in drugih umetnikov. Če letnice političnih voditeljev niso zgodovinsko pomembne, zakaj naj bi bile potem pomembne letnice pisateljev in drugih profesionalcev za literarno zgodovino?

³ Iz *Wikipedije, proste enciklopedije*. <<http://sl.wikipedia.org/wiki/1906>>. (Dostop 21. 1. 2011.)

Potreben je razmislek, zakaj je biografski okvir na področju slovenske literarne vede relativno pomembnejši kot v drugih vedah. Naj podam nekaj možnih razlag dejstva, zakaj so podatki o rojstvu in smrti pisateljev v literarni zgodovini tako poudarjeni. Ta praksa je lahko pokazatelj

- (1) prekrivanja akademske literarne vede in kritike;
- (2) konservativnega pogleda slovenske akademske literarne zgodovine, kot jo tipologizira Hayden White (1973);
- (3) močne ter pogosto tudi produktivne pozitivistične težnje v slovenski literarni vedi.
- (4) Prav tako lahko domnevamo, da je ta navada odražala povečan občutek in pričakovanja zgodovinskih sprememb, posebno od leta 1980 dalje.
- (5) Najbolj spekulativna razlaga je, da je nekdanja praksa na splošno pripisovala starostnim razlikam večji pomen, kar se je odražalo tudi v pisanju o literaturi kot narodnokonstitutivni dejavnosti.

Na kratko se bom ustavil ob vsaki od naštetih možnih razlag.

Pisateljevo osebno življenje je v popularni literarni kritiki povsod po svetu razmeroma pomembno. Grupiranje pisateljev po generacijah je za popularno kritiko zelo priročna in zanimiva metoda: mojstri Bollywooda so bili rojeni v 20. letih 20. stoletja, in to v razmiku le nekaj let drug od drugega, ruski pisatelji, ki so bili rojeni ob koncu 30. let, so bili predstavniki ruske »mlade proze« v poznih 50. in zgodnjih 60. letih, vsi štirje osrednji predstavniki slovenske moderne so bili rojeni med letoma 1876 in 1879. Nedavni članek v časopisu *New York Times* povezuje spolno obnašanje junakov z avtorjevo starostjo (Roiphe 2010). Na razmeroma majhnem literarnem trgu sta popularna in akademska literarna veda manj ločeni in skupaj vplivata na šolsko literarno vzgojo. Tako se lažje vidi, kako so kriteriji enega področja uporabljeni na drugem področju.

Kar se tiče druge razlage, upošteva definicije Haydna Whita trdim, da je izrazita pozornost na pisateljev življenjski lok znak konservativnega literarnozgodovinskega stališča; na več mestih sem že poskušal pokazati, kako Whitova analiza pisanja zgodovine na splošno sugerira tako razlago (Pogačar 2008). Na kratko rečeno, White povezuje to, kar imenuje »organicistična zgodovinska razlaga«, s stripovsko zgodbo, v kateri se uspešno premagujejo ovire in se zmaga. Organicistična zgodovinska razlaga zavzema teleološko pozicijo. White pravi, da je ideološka implikacija te primerjave konservativni pogled na zgodovino (kot nasprotje anarhističnemu, radikalnemu ali liberalnemu pogledu, ki ustrezajo ostalim trem zgodovinskim razlagam). Konservativna drža vidi obstoječo ureditev kot zadovoljivo in najboljšo možno v danem trenutku, vidi jo kot rezultat dolgega organskega razvoja. V nasprotju z njo bi si na primer liberalni pogled rad prisvojil kontekstualistično razlago in podajal zgodbo na satiričen način. Liberelec bi se najbrž zavzemal za prilagajanja ali za reforme, ne pa za radikalne strukturne spremembe.

V slovenski literarni zgodovini organicistična interpretacija deluje tako, da kaže posameznike zaporednih generacij, kako prispevajo k razvijajočemu se nacionalnemu projektu. Tako se *Pregled slovenskega slovstva* Antona Slodnjaka iz leta 1934 od »staroslovencev« v 40. letih 19. stoletja pomakne k prvi mladoslovenski ter dalje k drugi mladoslovenski generaciji, na koncu pa k »rodovoma na razpotju«. Slodnjakovo izrazje je zelo povedno. Zadnje omenjeno poglavje se prične takole: »Mladina, ki je nastopila v našem slovstvu tik pred svetovno vojsko, je organsko zrasla iz Župančičeve in Cankarjeve umetnosti« (455). Poglavje o staroslovencah v 40. letih odpira naslednji stavek:

Semena, ki jih je zaneslo ilirstvo, južnoslovanski val vseslovske narodne in kulturne regeneracije, v osrednjo slovensko skupino, niso sicer docela zamrla, toda organska zveza živega narodnega jezika z ljudsko vzgojno, nabožno in visoko umetnostno literaturo jih je kmalu zadušila ... (Slodnjak 1934: 143.)

Slodnjakov besednjak se navezuje na naravno rast (*semena, zrasti, živi*). Sintagma *organska zveza*, ki se nanaša na povezanost slovenskega jezika z izobraževanjem in umetnostjo, nazorno kaže na naravo odnosov v nastajajoči nacionalni kulturi. Podvajanje besed *generacija* in *regeneracija* je pozornost vzbujajoče. Slodnjakova zgodovina s pomočjo žive organske terminologije poudarja kontinuiteto skozi generacije. Tak pogled se zdi med slovenskimi literarnimi zgodovinarji zelo razširjen. Eden od vodilnih slovenskih literarnih zgodovinarjev Janko Kos je zapisal, da je literarna zgodovina delo, »ki s pomočjo historične metode pripoveduje o dogajanju, ki se razteza v času in prostoru, vsebuje več dogodkov, avtorjev in del, to pa v medsebojnih povezavah, ki jih lahko razumemo kot potek, proces in razvoj« (Kos 2003: 53). Kot kaže, bosta ključna konceptualna termina pri tej definiciji »proces« in »razvoj«.

Podlaga Slodnjakovi literarni zgodovini je teleološki pogled na slovensko zgodovino, zakoreninjen v veri v povezovalno moč jezika. Poglavja njegove *Zgodovine slovenskega slovstva* (1968) pregledujejo slovensko književnost »v času onemogočene državne integracije Slovencev« (1. del) in v času, ko »so se prebujale, krepile in usklajale narodnooblikovalne moči« (2. del). Literarnemu zgodovinarju iz obdobja po razglasitvi samostojnosti se teleološki argument zdi popolnoma utemeljen, torej so Slodnjak in njegovi somišljeniki imeli prav. Tako se zdi druga razlaga, da dosledno podajanje letnic rojstva in smrti pisateljev kaže na konservativno tradicijo podajanja slovenske literarne zgodovine, ki počiva na zgodbi o zaporednih pisateljskih generacijah, ki prispevajo k nacionalnemu projektu, popolnoma utemeljena.

Pomembnosti mladinskih gibanj zunaj literature ni težko dokazati. Nedavni zgodovinski pregled posveča presenetljivo veliko pozornosti zelo izpostavljenemu slovenskemu mladinskemu gibanju v 80. letih 20. stoletja – punku. Oto Luthar v knjigi *The land between* nameni kar polnih pet strani punkrocku in njegovi politizaciji (487–492). Zgodovinar Božo Repe (2002) postavi poglavje o punku v civilni družbi tik pred poglavje o Društvu pisateljev ter mu tako prizna utemeljiteljsko vlogo v boju za narodno neodvisnost v naslednjem desetletju.

Povrnimo se k literaturi. Tretji pogled na pomen pisateljevega življenjskega obdobja v literarni vedi kaže na uspešne in vplivne pozitivistične študije slovenske književnosti. Omenimo le dva primera: Miran Hladnik, *Slovenska kmečka povest* (1990) in *Slovenski zgodovinski roman* (2009); obe deli uporabljata temeljite kvantitativne meritve – dolžino besedil, geografsko distribucijo rojstnih krajev pisateljev, biografije pisateljev – vse z namenom opisati oba žanra. Vpliv takega pristopa lahko vidimo v diplomskih nalogah študentov Univerze v Ljubljani.

Seveda so lahko življenjske zgodbe posameznih pisateljev del splošnejših pristopov, ki vključujejo periodizacijo, tudi periodizacijo po generacijah. V članku, objavljenem nedavno v *Slovene Studies*, Darja Pavlič poudarja pomen, ki so ga slovenski literarni zgodovinarji pripisovali periodizaciji slovenske literature (2009: 161). Pavličeva preučuje *Slovensko književnost III* (2001), pri kateri sta si avtorja razdelila delo tako, da

Jože Pogačnik obravnava starejše pesnike (najstarejši med njimi so bili rojeni okrog leta 1930), Denis Poniž pa se je osredotočil na mlajše. Poniž posveča več pozornosti pesnikom, rojenim v 40. in 50. letih 20. stoletja. Tudi tisti, rojeni v 60. in 70. letih, so dobro predstavljeni, a v manjšem obsegu. (Prav tam.)⁴

Vendar Pavličeva prikimava le grupiranju po generacijah – njen članek ima sicer več opraviti s kategorijami, kot sta simbolizem in eksistencializem – in ta premik morda kaže na občasna trenja, ki jih povzroča prevlada periodizacije v literarni stroki.

Politični dogodki 1990–1991 so slovenskim kritikom ponudili novo možnost periodizacije, vendar se ne moremo izogniti občutku, da so sodobni literarni zgodovinarji videti kar malo razočarani nad literarnim razvojem po osamosvojitvi, saj sta se popularno pisanje ter raznovrstno knjižno publiciranje močno razbohotili, prodaja umetniške fikcije pa je upadla, kar seveda ni kaj dosti drugače od dogajanja v drugih vzhodno- in srednjeevropskih državah, kot ga posplošeno popisuje Andrew Wachtel (2006). Sodobni prozaisti so novopridobljeno politično samostojnost kot temo ali kot dogodek doslej le redkokdaj vpletli v svoja dela. Alojzija Zupan Sosič bistro ugotavlja, da se slovenska neodvisnost kaže v magičnem realizmu avtorjev s perifernih slovenskih pokrajin in v antiutopijah (2006: 22–24). Helga Glušič (2003) in drugi v romanopisju zaznavajo umik od pripovednega eksperimentiranja v osebno, intimno sfero, kar se zdi prevladujoč negativni odziv pisateljev na postsocialistične družbene razmere v času po letu 1990.⁵

⁴ Pavličeva pojasni, da Pogačnikov del temelji na njegovi *Zgodovini slovenskega slovstva* iz leta 1972 (162).

⁵ »Razgibano romaneskno dogajanje in njegovo miselno ter dogajalno vrelišče, bolje dogajalno motivacijo, povezujem s potrebo po umetniškem besednem oblikovanju človeške intimne stiske, polne negotove zavesti o sebi, o (preteklem in sedanjem) času in o stanju sveta, torej vsega območja človekovega okolja in njegove konstantne in za umetniško ustvarjanje vedno inspirativne kaotičnosti« (Glušič 2003: 288). Glušičeva obravnava roman Jožeta Hudečka *Gluhot* (2001), Jožeta Snoja *Gospod Pepi*, Janija Virka *Smeh za leseno pregrado* (2000) in druge romane. Alojzija Zupan Sosič je pisala o pomembnosti intimne tematike v sodobni slovenski prozi.

Pred kratkim so literarni zgodovinarji prozne ustvarjalce, rojene v zgodnjih 50. letih, poimenovali »mlada slovenska proza«, približno deset let mlajše ustvarjalce pa so uvrstili pod naslov »nova slovenska proza«.⁶ Od 80. let dalje privrženost generacijski kategorizaciji živi poleg drugih kategorizacij. Tako Alojzija Zupan Sosič v predgovoru k raziskavi sodobnega slovenskega romana pravi, da le-ta

obravna literarne trende in besedila, socialno-politične situacije pa se dotakne le v tolikšni meri, kolikor le-ta vpliva na literarna besedila oziroma se v njih odlikava. Raziskava razvoja slovenskega romana ne razvršča po generacijah, ker bi to dodatno obremenilo že tako ali tako faktografsko dobro podprto prezentacijo. (Zupan Sosič 2008: 155.)

Tudi struktura preglednega članka o literarnozgodovinskih obravnavah kratke proze, objavljenega pred kratkim v *Slavistični reviji*, je zelo povedna (Žbogar 2009). Najprej ponudi kvantitativni pregled, nato se osredotoči na tematiko, s poudarkom na eroticizmu, na koncu pa se z delitvijo na »novo slovensko literaturo« in »mlado slovensko literaturo« vrne h generacijskemu pristopu. Ob pregledu ženskega avtorstva proti koncu članka generacijski pristop zaide v težave. Dotične pisateljice so bile rojene v 50. letih ali celo prej, objavljati pa so začele v 90. letih oziroma dvajset let pozneje kot njihovi moški vrstniki.⁷ Nadalje Žbogarjeva ugotavlja, da dve vzorčni avtorici, Polona Glavan in Barica Smole, podajata intimne teme na zelo podoben način, čeprav pripadata različnim generacijama.

Darko Dolinar (2003) je poudaril, da prav takšni primeri pomenijo izziv za literarno zgodovino, saj tako literarni zgodovinarji kot bralci pričakujejo, da literarna zgodovina slika in osmišlja sodobni literarni razvoj. (To se navezuje na točko 2, tj. na zблиževanje med znanstveno in popularno kritiko.) Po Dolinarjevi trditvi bralci z nastopom slovenske samostojnosti pričakujejo tudi drugačen literarnozgodovinski pristop. Torej je generacijski pristop do literature, ki je bil v svojem razmahu tesno povezan z nacionalnim konstituiranjem, danes viden le še v sledeh. Odkar je bila ta funkcija izpolnjena, je generacijski pristop samo še v vlogi praktičnega, a nepomembnega orodja, ki služi za kategorizacijo avtorjev ter za opisovanje literarne scene.

Peta možna razlaga za poudarek na generacijah v slovenski literarni zgodovini je najbolj spekulativna, saj je dokaz zanjo anekdotične narave. V slovenski kulturi obstaja težnja po zaznavanju medgeneracijskih razlik, vendar tako, da se pričakuje prispevek mlade generacije k skupnim prizadevanjem naroda in skupnosti nasploh. V slovenski družbi vedno obstaja neka »mlada generacija«, za razliko

⁶ Alojzija Zupan Sosič ponuja standardno definicijo: »'Nova proza' je skupno ime za generacijo na začetku sedemdesetih let, ki je bilo najprej mišljeno samo kot začasno ime generacije. Njena literaturna besedila so označevali izredna formalna, slogovna in jezikovna izdelanost, mešanica različnih žanrov, z elementi fantastike, brez ideologije ali pa z njeno parodijo ...« (Zupan Sosič 2006: 27).

⁷ Avtorica obravnava dela Barice Smole (roj. 1948), Marije Sreš (roj. 1943), Maruše Krese (roj. 1947), Marije Mercina (roj. 1947) in Eveline Umek (roj. 1938).

na primer od ZDA, kjer oznaka »mlada generacija« služi le kot razlikovanje nedavnih literatov od predhodnih literarnih ustvarjalcev. Termin *mlad* se nanaša tako na sredino 19. stoletja in na 90. leta 19. stoletja kot tudi na sodobno družbo. Oznake kot na primer »generacija X«, »generacija Y«, »milenijska generacija« ter nekatere druge, uporabljene z ozirom na slovenski kontekst, zvenijo zaznamovano in tuje,⁸ čeprav obstaja v omrežju obilo informacij popularne narave na to temo.

Na različnih področjih, denimo v fotografiji in grafiki, se stalno pojavljajo razstave mladih umetnikov. Radijska postaja Radio Študent predstavlja mlade kreativne umetnike, spletna stran podjetnikov ponuja posebno kategorijo za mlade podjetnike (**Slika 3**),⁹ prav tako se na mlade osredotoča Katoliška cerkev, tu je tudi generacija mladih slovenskih nuklearnih inženirjev in še bi lahko naštevali. Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije ima tudi Urad za mladino,¹⁰ čigar spletna stran usmerja obiskovalca na <http://www.mlad.si>; tu se besedni koren *mlad*- pojavlja skoraj v vsakem naslovu.¹¹ Vzporednica tem pojavom je program Evropske unije, imenovan *Mladi v akciji*. V okviru Parade mladih organizatorji vsakoletnega *Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture* vabijo mlade univerzitetne diplomante, da seminaristom predstavijo svoje raziskovalno delo.

Slika 3

Tudi v emigraciji so mladinske skupine, ki gojijo kulturno dediščino svojega naroda, dokaj pogost pojav, na primer mladinski krožki v ZDA, ki delujejo v okviru Slovenske narodne podporne jednote. Publikacija te organizacije za

⁸ Gl. na primer simpozij Generacija Y: <<http://www.devletka.net/novice/Simpozij-Generacija-Y/>>, dostop 5. 11. 2011.

⁹ Gl. <<http://www.kariernicenter.si/STpodjetnistva/2010/11/vizija-mladih-podjetnikov-timsko-delo/>>, dostop 20. 1. 2011.

¹⁰ Gl. <<http://www.ursm.gov.si/>>.

¹¹ Na primer *Pravilnik o izvajanju Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju v javni razpravi in Bienale mladih umetnikov Evrope in Sredozemlja*; <<http://www.mlad.si/podrocje/>>, dostop 21. 1. 2011.

mlade bralce se imenuje *The Voice of Youth*, v začetku *Mladinski list*, 1922–1945. Mednarodna znanstvena organizacija Društvo za slovenske študije (The Society for Slovene Studies) na zborovanju Ameriškega združenja za slovanske, vzhodnoevropske in evrazijske študije vsako leto sponzorira okroglo mizo mladih učenjakov.

Nanizane anekdotične utemeljitve o pomembnosti mladih v slovenski družbi prav gotovo podpirajo domnevno vrednost generacijske kontinuitete v slovenski kulturi. Kategorija generacij na zgodovinsko pomembnem področju literarne zgodovine osvetljuje kulturno in narodno evolucijo ter kontinuiteto. Glede na Whitovo shemo je za prepričanje o organskem razvoju odgovorno konservativno dojemanje zgodovine, ki poudarja kontinuiteto skozi generacije. Ta pogled je gotovo zastopan v Wikipedijini kategoriji *Seznam Slovencev*, za katero je značilno poudarjanje individualnih biografskih podatkov preko celotne slovenske kulturne zgodovine. Mogli bi domnevati, da je pobudo za takšen pristop treba iskati v načinu, kako je slovenska literarna zgodovina tradicionalno nastajala. Toda prav tako lahko tudi domnevamo, da je vzrok za takšen tradicionalni način podajanja literarne zgodovine splošen konservativni pogled na slovensko zgodovino ter s tem povezana želja po ohranitvi naroda. Z ozirom na to so bili literarni zgodovinarji, poklicni in ljubiteljski, med prvimi zapisovalci in oblikovalci slovenske kulturne zgodovine, in gledano širše, zgodbe celega naroda.

Viri in literatura

Dolinar, Darko, 2003: Literarna zgodovina in njeni bralci. Dolinar, Darko, in Juvan, Marko (ur.): *Kako pisati literarno zgodovino danes? Razprave*. Ljubljana: SAZU. 123–138.

Glušič, Helga, 2003: Izraz negotove zavesti: Pogled na sočasni slovenski roman. Hladnik, Miran, in Kocijan, Gregor (ur.): *Slovenski roman*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani (Obdobja 21).

Hladnik, Miran, 1990: *Slovenska kmečka povest*. Ljubljana: Prešernova družba.

Hladnik, Miran, 2009: *Slovenski zgodovinski roman*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani.

Kos, Janko, 1980: *Pregled slovenskega slovstva*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Kos, Janko, 2003: Stari in novi modeli literarne zgodovine. Dolinar, Darko, in Juvan, Marko (ur.): *Kako pisati literarno zgodovino danes? Razprave*. Ljubljana: SAZU. 51–60.

Luthar, Oto (ur.), 2008: *The land between: A history of Slovenia*. Frankfurt na Majni: Peter Lang.

Pavlič, Darja, 2009: Contextualizing contemporary Slovenian lyric poetry within literary history. *Slovene Studies* 31/2. 161–170.

Pogacar, Timothy, 2008: Imagining Slovene Literary History. *Slavistična revija* 58/3. 369–381.

Repe, Božo, 2002: *Jutri je nov dan: Slovenci in razpad Jugoslavije*. Ljubljana: Modrijan.

Roiphe, Katie, 2010: The naked and the conflicted. *New York Times Book Review*, 3. 1. 2010. 1, 8.

Slodnjak, Anton, 1934: *Pregled slovenskega slovstva*. Ljubljana: Akademsko založba.

Slodnjak, Anton, 1968: *Zgodovina slovenskega slovstva*. Celovec: Drava.

Vodopivec, Peter, 2006: *Od Pohlinove slovnice do samostojne države. Slovenska zgodovina od konca 18. stoletja do konca 20. stoletja*. Ljubljana: Modrijan.

Wachtel, Andrew, 2006: *Remaining relevant after communism: The role of the writer in Eastern Europe*. Chicago: Chicago University Press.

White, Hayden, 1973: *Metahistory: The historical imagination in nineteenth-century Europe*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Zupan Sosič, Alojzija, 2006: *Robovi mreže, robovi jaza: sodobni slovenski roman*. Ljubljana: Študentska založba.

Zupan Sosič, Alojzija, 2008: The Contemporary Slovene Novel. *Slovene Studies* 30/2. 155–170.

Žbogar, Alenka, 2009: Slovenska kratka pripovedna proza po letu 1980. *Slavistična revija* 57/4. 539–553.